

Nemoci jelenovitých

Přehled příčin úhynů jelenovitých na farmách v ČR

- Traumatata - 17,5 %
- Stres - 17,5 %
- Kachexie - 12,5 %
- Acidózy - 17,5 %
- Plícnivky - 20 %
- Ostatní - 7,5 %
- Nezjištěné - 7,5 %

Traumata

- Zranění zvířat
- Zápasy mezi sebou
- Zranění o chovatelská zařízení
- Prevence
 - dostatek prostoru
 - imobilizace
 - stěny bez úzkých mezer

Stres

- **Krvácení střev - syndrom perakutního (hodiny) stresu, vlivem manipulace, vedoucímu k úhynu**
- **Myopatie po chycení - svalová laktacidóza vedoucí k dystrofii svaloviny a vnitřnímu krvácení. Po stresu za 3 až 30 dnů. Celková slabost, kulhání, koliky**
- **Prevence**
 - šetrná manipulace se zvířaty
 - manipulace v šeru
 - rychlost zákroku

Kachexie

- Snížená životaschopnost
- U mlád'at při chybné výživě matky
 - nepoměr minerálních látek
 - závadné krmivo
 - nedostatek minerálních látek (J, Cu, Se)
- Hranice životaschopnosti je 4 kg u kolouchů a 2,6 kg u dančat
- Porucha sacího reflexu
- Nedostatek mléka samic

Acidózy

- **Málo strukturální vlákniny**
- **Přebytek škrobu či cukrů**
- **Při náhradě ovsa jinou obilovinou**
- **Při podání velkého množství obilí najednou**
 - **uhynou nejsilnější zvířata**
- **Vznik kyseliny mléčné**
- **Inhibice činnosti bachoru**
- **Nahromadění plynů**
- **Udušení zvířete**

Plícnivky (a)

- **Dictylocaulóza**
- **Parazitární onemocnění plic způsobené oblémi červy „Dictyocaulus viviparius“ (Velké plicnivky)**
- **Velikost 3,5 až 7 cm, bělavá barva**
- **Samičky nakladou v plicích vajíčka z nichž se vylíhnou larvy, při kašli se dostanou do hltanu a výkaly se dostanou do vnějšího prostředí**
- **Zde (vlhko a teplo) se z nich za 5 až 6 dnů stanou invazní larvy**
- **Při spasení se přes stěnu střevní dostávají do plic kde po 5 až 8 týdnech dospívají**

Plícnivky (b)

- **Larvy málo odolné**
- **Hynou během několika dnů v suchém, chladném a slunném prostředí**
- **Optimálními podmínkami je teplo a vlhko**
- **Hlavními zdroji jsou nakažení jedinci a zamořené pastviny**
- **Příznaky (hlavně u prvně pasených zvířat)**
 - **průjem**
 - **záchvaty kašle**
 - **namáhavé dýchání**
- **Péče o pastviny a technika pastvy (do 5 dnů na jednom místě, návrat až po 40 dnech)**

Motoličnatost jater (a)

- Fasciolosis
- Parazitární onemocnění jater způsobené plochými červy „Fasciola hepatica či magna“
- Velikost 2 až 3 cm, listovitý tvar
- Samičky nakladou ve žlučovodech vajíčka a střevem se dostanou do vnějšího prostředí
- Zde z vajíček larvy (miracidia), vnikají do bahnatek a vyvíjí se v cercálie, ty hostitele opouštějí a zachycují se na stéblech trav
- Po pozření se motolice uvolní a putují do jater

Motoličnatost jater (b)

- Chronický průběh
- Optimálními podmínkami je teplo a vlhko
- Hlavními zdroji jsou nakažení jedinci a zamořené pastviny
- Příznaky (hlavně na podzim a začátkem zimy)
 - malátnost a hubnutí
 - anemické sliznice
 - odstávající srst bez lesku
- Péče o pastviny a technika pastvy
- Boj s mezihostitelem

Imobilizace

- Hollabrunská směs
- V 1 ml 187,5 mg Xylazinu a 150 mg Ketaminu
- Dávky na kus u jelenů
 - kolouch 0,5 ml
 - laň 1,2 až 1,8 ml
 - jelen 1,8 až 2,4 ml
- Dávky na hmotnost u daňků jsou 4 x vyšší než u jelenů proto jsou na kus shodné jako u jelenů
- Nebezpečí tympanie
- Zorničky

Děkuji za pozornost